

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt

Upravištvu in upravnstvu je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrletno 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 8. maja 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 55.

Kaj je s poštnimi nalogi?

Člen 25. prvega dela poštne pravilnika, takozvanega poštne reda, razpravlja obširno o poštnih nalogih kot posebni stroki poštne obrata.

Poštni nalogi so mednarodna uvedba, ki se izvršuje po posebnih dogovorih, katerim je sicer tudi pristopila naša država, ali uveljavila te službe v mednarodnem prometu ni, kakor smo sploh še vedno na škodo občinstva izključeni od vseh panog mednarodne poštne službe, ki se tičejo denarnega nakazilnega prometa.

Kar natihoma pa je izginila iz našega notranjega poštne prometa v pravilniku predvidena služba poštnih nalogov.

Kar je poštnih uprav v Evropi, izvršujejo vse to koristno službo, celo albanska pošta je izdala v členu 37. svojega pravilnika od leta 1923. izvršilne odredbe poštnih nalogov, naša uprava pa se jih je lepo natihoma iznebila.

Kakor znano, je bistvo poštnih nalogov predložitev terjatvenih listin potom pošte dolžnikom, da vplačajo navedeni znesek v prid upnika.

Po poštnih nalogih so se običajno pobirale zapadle naročnine za časopise, zavarovalne premije, članarine, potem pa blagovne terjatve na podlagi računov ter razni drugi dolgovi, ki so plačljivi brez posebnih stroškov, zgolj s predložitvijo zadevne listine.

V obče so sicer poštni nalogi enaki pisemskim povzetnim pošiljkam, razlikuje jih od teh samo okolnost, da lahko dolžnik predloženo listino vpregleda in pa da mu ista stoji gotov čas na pošti na razpolago, če jo ne utegne pri prvi pokazitvi odkupiti.

Poštni nalogi učinkujejo na naslovnika tudi moralno, kar jim daje prednost od povzetnih pošiljk.

Mogoče je poštna uprava uknila pri nas poštne naloge, ker se jih ob-

činstvo ni dosti posluževalo. Res je, da ta služba širšim slojem ni dovolj znana, potem pa je pošta že v naprej skrbela z otežujočimi odredbami, da se ta stroka ni preveč razširila, pristigla je pravila na vse mogoče načine ter poštnim nalogom odvzela marsikatero prednost napram prej veljavnim odredbam.

Odločilno za ukinitve te službe, ki sicer uradno sploh razglašena ni, pa je nemara bilo dejstvo, da uprava pri tem poslu ni dosti zaslužila, kar je zopet za našo slavno poštno upravo v prvi vrsti merodajno.

Pošta kratkomalo ne izdaja več potrebnih tiskovin za poštne naloge, o opustitvi te službe pa poštni uradi ne vedo ničesar, samo postreči tozadevnim zahtevam strank ne morejo več.

Poštni nalogi so bili osobito za trgovca in obrtnika prav primerno sredstvo izterjati zapadla plačila, predno je nastopila potreba se posluževati pravne poti.

Pravilno kolekovan in saldiran račun je prezentirala pošta dolžniku, ki je proti sprejetju listine dolžni znesek plačal, ali pa izrazil svojo odklonitev, ki se je na listini uradno zabeležila.

Upnik je imel v zadnjem slučaju potem odločno izjavo dolžnika v rokah, da se brani plačati in je brez ozivov lahko izvajal konsekvence, da pride do dolžnega zneska.

Kompliciran je bil res posel s poštnimi nalogi, pa mesto pravilnik prilagoditi modernim načelom enostavnosti, kar bi seveda zahtevalo strokovnih študij, kratkomalo odpraviti to vrsto pošiljk, je res čudna rešitev prometnih vprašanj, ki zopet na glas kriči po ozdravitvi naših poštnih razmer in nujno zahteva poveritev uprave v roke izkušenih in zanesljivih strokovnjakov.

Fr. G.:

Kmetijstvo na Milanskem velesejmu.

Na vzorčnem, v Milanu od 15. do 27. aprila vršivšem se velesejmu je bila med drugimi razstavnimi panogami prav dobro zastopana tudi kmetijska industrija. V tehniki napreduje pač Italija čudovito na vseh koncih in krajih. Seveda industrija se tam na vse mogoče načine z vladne strani podpira, dočim se pri nas v Jugoslaviji v tem oziru bolj pomačehovsko postopa.

Od kmetijskih strojev so bili nekateri zboljšani trijerji, mlatilnice, sesalke, mlini, motorni plugi itd. pravi modeli. Tudi hidravlične vinske preše in vinske sesalke so dosegle marsikatero zboljšanje glede enostavnosti in lažjega hantiranje. Prav praktičen je bil mali stroj »Autosem« za ročno sejanje različnih semen, ki meče enakomerna seme v širini 6 m okrog sejalca, ki nosi stroj s semenom okoli vratu. Z uspehom se rabi tak strojček tudi za enakomerno in hitro raztrošenje umetnih gnojil po travnikih in njivah. Cena pa je za naše razmere še previsoka, namreč 200 lir komad, t. j. okrog 700 Din brez carine.

Raznovrstni motorji in električne sile pridobivajo v Italiji tudi v kmetijstvu vedno širše polje in vedno več pripadnikov, kajti intenzivno obdelovanje in izrabljanje raznih pridelkov zahteva vedno več stroškov vsled podražanja delovnih moči in zato se kaj rado sega po strojih, ki vse boljše, bi-

trejše in analogno tudi cenejše izvršijo.

Ako se količkaj izenači lira z dinarjem in če se dosežejo gotove carinske ugodnosti, ni izključeno, da postane Italija v dobavi raznovrstnih strojev in motorjev, če ne glavni, pa precejšen konkurent drugim državam, na katere smo sedaj tozadevno navezani.

Za državljane v Italiji so cene nizke, če se postavi za bazo, da ima njihova lira tam nekako isto kupno ali prodajno vrednost, kot naš dinar v Jugoslaviji.

Interesantni so bili tudi razni tehniški izdelki in kmetijski poljski poskusi z umetnimi gnojili. Izdelovanje modre galice se vrši v Italiji že v prav velikem obsegu, tako da se je pričela zadnja leta tudi v Jugoslaviji v znatnih množinah uvažati. Zato niso manjkali na tem sejmu tudi različni vzorčni izdelki modre galice.

Kmetijstvo je bilo na tem sejmu lepo razvrščeno in koncentrirano na gotov prostor. Enaka razvrstitev in koncentracija vseh strogo v kmetijstvo spadajočih stvari naj bi se izvedla tudi na ljubljanskem velesejmu, ker le na ta način se more obiskovalec in interesent hitro o vsem natančno orientirati ter imeti jasen pregled čez vse razstavne, kmetijsvo zadevajoče predmete.

Gospodarstvo Poljske.

Pravkar so izšli podatki o poljski trgovski bilanci za leto 1923. Vrednost importa je znašala 1.116.474.000 zlatih frankov, leta 1922. pa 844.584.000; vrednost eksporta: 1.195.586.000 zlatih frankov, leta 1922 pa 655.150.000. Na ta način je bilanca leta 1923. za 79 milijonov aktivna. Import se je dvignil od leta 1922. na 1923. za 271.890.000 zlatih frankov = za 32%; eksport pa za 540.436.000 zlatih frankov = za dobrih 82%!

Največ so eksportirali premoga, za 327 milijonov zlatih frankov, potem kovinskih izdelkov za 120 milijonov, bombaževga blaga za 108, lesnih polfabrikatov za 68, sladkorja za 52, volnenega blaga za 49, surovega lesa za 46, cinka za 46, nafte za 39 milijonov. Importirali so pa za 516 milijonov izdelanega blaga, za 367 surovin, za 157 živil itd.

Glavne dežele eksporta:

V Nemčijo	za 604 mil. zlatih fr.
V Rumunijo	za 136 mil. zlatih fr.
V Avstrijo	za 111 mil. zlatih fr.
V Češkoslovaško	za 58 mil. zlatih fr.
V Unijo	za 7 mil. zlatih fr.

Glavne dežele importa:

Iz Nemčije	za 487 mil. zlatih fr.
Iz Rumunije	za 6 mil. zlatih fr.
Iz Avstrije	za 97 mil. zlatih fr.
Iz Češkoslovaške	za 54 mil. zlatih fr.
Iz Unije	za 171 mil. zlatih fr.

Nemčija je bila pri eksportu soudeležena približno s polovico, pri importu pa z več kot dvema petinama.

O trgovskih pogodbah vemo tole: Pogodba z Dansko je podpisana, pogajanja s Švedsko bodo v najbližjem času končana, za pogodbo z Norveško so napravili nov načrt, ker je vpeljava poljske carine na norveške slanike povzročila norveške protiodredbe. Pogodba z Jugoslavijo je ratificirana. Pogajanja za novo trgovsko pogodbo z Rusijo so se zopet pričela. Revidirati hočejo tudi pogodbo s Francijo, ki upošteva preveč samo francosko korist.

¹ Vendar te številke za primerjanje niso merodajne, ker Gornja Šlezija v prvih osmih mesecih leta 1922. še ni upoštevana.

Jamstvo železnic za prtljago v mednarodnem prometu.

Sedaj neposredna odprava prtljage v mednarodnem prometu ni dopustna. Prtljaga se mora odpravljati od države do države s prtljažno izkaznico. Zahteve za povračilo škode vsled izgube ali poškodbe prtljage se presoja po določilih one železnice, na katere progi se je škoda pripetila. Kakor znano, pa se je lansko leto dosegel v Bernu sporazum, na podlagi katerega bo mogoča tudi direktna odprava prtljage v mednarodnem prometu. To postopanje bo stopilo v veljavo s prihodnjim letom. V tem sporazumu se nahajajo tudi določbe glede skupnega jamstva za prtljago.

Obseg jamstva se bo omejil na to, da bodo železnice jamčile samo za škodo, ki se bo izvršila v času predaje ali oddaje prtljage. Železnice pa ne jamčijo za škodo, ako je bila povzročena po lastnikovi krivdi, ali ako je blago podvrženo poškodbi že po naravi ali pa, ako je bila škoda napravljena po višji sili. Nadalje ne jamčijo železnice za škodo, ako je bila prtljaga slabo zavita in ako so v njej predmeti, ki niso dopustni za oddajo. Tudi ne jamči železnica za škodo, ako preda prtljago lastniku

prepozno iz vzroka, ki ga ni sama zakrivila.

Kar se tiče višine odškodnine, je odrejeno sledeče: 1. Če je dokazana vsota poškodbe, se lahko zahteva povrnitev do 20 frankov za vsak kilogram manjkajoče teže. 2. Ako vsota poškodbe ni dokazana, se lahko zahteva pavšalni postavek 10 frankov za vsak kilogram manjkajoče teže. Povrne se tudi znesek, ki se je vplačal na voznini, carini in drugi stroški. Pri delnih poškodbah plača železnica le znesek, za katerega se je vrednost prtljage zmanjšala. Ta odškodnina pa ne sme presegati: 1. Ako je cela pošiljatev poškodovana, zneska, ki bi se povrnil, ako bi bila pošiljatev izgubljena; 2. ako je poškodovan le del pošiljatev zneska, ki bi se povrnil v slučaju izgube tega dela pošiljatev. Pri zakasneli oddaji ima železnica plačati 0.10 franka za kilogram teže za vsakih 24 ur zakasnitve, največ pa za 14 dni. To pa le, ako lastnik ne dokaže, da je škoda nastala vsled prepozne oddaje. Ako pa lastnik ta dokaz doprinese, ima železnica povrniti 0.40 franka za kilogram manjkajoče teže.

V slučajih pa, kjer se dokaže površnost železnice, se ima v vseh primerih povrniti dvojna odškodnina. Vsekakor pa bodo dosegli lastniki v vseh slučajih le malenkostno povrnitev škode, ki nikdar ne bo dosegla prave vrednosti prtljage. Zato bo najbolje, da se ista dobro zavaruje.

K. Tiefengruber:

Bodoči razvoj telefonsko-kabelskega omrežja v Evropi.

Čeravno stopa v moderni tehniki radiotelefonijska z ogromnim napredkom v ospredje, ni pričakovati, da bi v doglednem času izpodrinila živo telefonsko omrežje, ki je danes, osobito v kulturno razvitih državah, že tako gosto, da se znanstveniki že resno bavijo s projekti, preložiti glavne vode mednarodnih zvez iz proste napoljave v zemljo.

Po stanju sedanje tehnične vede razdalje v telefonskem prometu vsaj na območju evropskega teritorija ne igra več nobene vloge.

Glav ojačujoče naprave v telefonskih vodih omogočajo razgovore na vse daljine našega kontinenta. Najnovejši poskusi so se vršili med Novim Yorkom in San Franciskom preko celega ozemlja Zedinjenih držav, torej 5455 kilometrov daleč, ter so uspeli ravno tako zadovoljivo, kakor med San Franciskom preko Novega Yorka in Key-West-End na skrajni obali polotoka Florida v razdalji čez 8000 km.

Takih razdalj v Evropi nimamo; če vzamemo največjo mogočo razdaljo po kopnem med skrajno severno točko Urala in Gibraltarom, dobimo šele 6250 km; sicer pa ta vod itak ne pride v poštev, ker na prometno potrebo te zveze ni misliti.

Merodajna okolnost za razvoj kabelskega telefonskega omrežja bodo gospodarske potrebe, in iz tega vidika je sestavljen velikanski načrt za preureditev telefonskega omrežja v Evropi, za katerega se ravnokar vršijo predpriprave in dogovori.

V krogih merodajnih strokovnjakov so bili glede ekonomičnega uspeha prostih telefonskih vodov in v zemljo zakopanih kablov še do največje dobe deljenega mišljenja.

Pred kratkim pa je učenjak ing. dr. Craemer v Berlinu dokazal in statistično ugotovil, da gre kablu v vsa-

kem oziru prvenstvo osobito v prometu med glavnimi postajami evropskega kontinenta.

Na podlagi znanstvenih poskusov je akcijski odbor za mednarodne telefonske zveze v Evropi določil tudi za vse važne proge telefonskega omrežja kabel kot najprimernejše daljnovidno sredstvo.

Omenjeni načrt predvideva zgradbo sedečih mednarodnih zvez s telefonskimi kabli kot začetek za obnovo prometa v Evropi:

1. Proga London—Hamburg—Leningrad (Petersbourg) 3800 km. Vod sledi obrežju Nemčije ter so mu vsa važnejša mesta na obali priključena s postranskimi zvezami v Kopenhagen, Stockholm, Christiania, Reval itd.

2. Proga London—Berlin—Carigrad, 4300 km; poteče preko Nemčije in Rumunije ter veže neposredno Anglijo z balkanskimi državami in Turčijo.

Z vključitvijo Beograda v to progo, bi stopila tudi naša država v neposredno telefonsko zvezo z glavnim omrežjem.

Spojitev obstoječih državnih vodov s kablom veže potem vse kraje dotičnega območja neposredno na svetovno omrežje.

3. Proga London—Amsterdam—Rim, 2000 km vodi preko Nizozemske, Poruhra, čez Švico in Italijo.

4. Proga London—Paris—Madrid, 1700 km; za neposredno zvezo med Anglijo, Francijo in Španijo. Ta črta bi služila tudi za posredovanje pogovorov Madrid—Carigrad.

5. Proga Frankfurt—Nürnberg—Wien—Budapest, 950 km; bo služila v splošnem parobrodnomu prometu: Rhein—Main—Donava.

6. Proga Paris—Berlin—Varšava, 1250 km; kot začetek velike zahodnoevropske zveze z Rusijo in njenim daljnim zaledjem.

7. Proga Pariz—Praga—Lvov, 1400 kilometrov.

8. Proga Christiania—Hamburg—Wien, 1800 km; kot najvažnejša zveza med severom in jugom z različnimi spojnimi kombinacijami.

9. Proga Stockholm—Berlin—München—Rim, 2600 km; kot druga severno-južna zveza preko Alp, ki zopet omogoči različne vsestranske zveze v omrežju.

10. Projektiranim program se prištejejo še sporedne črte, ki bi naj vežale gospodarsko važna križišča kot nadomestilo oziroma izpopolnitev naštetih 9 glavnih linij.

Osnutek je izdelan po načelu: se izogibati pri poteku kabla kolikor mogoče morja ter terenskih težkoč, pri tem pa se posluževati ravnih potez in se približati zračni razdalji.

Načrt ni nikaka iluzija; predpriprave so do malega izvršene, prične se že z delom tega zares velikanskega podjetja.

Na Nemčijo odpadajoči del kabelskega omrežja meri približno 3000

kilometrov, od katerega je sama v stanu letno položiti 1000 km; v dolednem času preloži po vsej priliki nemška tehnika svoj delokrog še na ostalo Evropo.

Iz ekonomičnega stališča se ni bati presenečenj v proračunu za preložitve telefona v zemljo.

Izvenredno gosto omrežje nemške države vsebuje 780.000 km prostih dvojnih vodov, je torej večje kakor angleško in francosko skupaj (780 tisoč kilometrov).

Napeljani so po žicah iz bakra v premeru 3—5 mm. Po znanstvenih poizkusih pa za kabelske proge zadoštuje žica od 0.9 do 1.4 mm debelosti.

Ogromna množina bakrene žice, ki je po drogih in nosilcih napeljana, predstavlja pravcati rudnik te kovine v zraku v taki vrednosti, da se iz tega materiala prav lahko napravijo kabli ter še ostane zadosti tvarine, iz katere vrednosti bi se krili vzdrževalni stroški z nadzorovalnimi postajami vred, ki so predvidene na vsakih 75 kilometrov. Povrhu bi se še plačali razni potrebni stroji, zgradbe, ojačilne naprave, delavnice itd.

Kot normalni prerez mednarodnega kabla za zgoraj navedeno omrežje se je določila tipa z 98 dvojnimi vodi, od teh 40 z 1.4 milimetersko in 58 z 0.9 milimetersko žico.

Da temeljuje cel osnutek na zdravi, znanstveno in strokovno preizkušeni podlagi, dokazuje dejstvo, da se ga je oprijela tudi Francija, ki sicer nima navade tehnične napredke sosedne Nemčije uvaževati, ali prodrila je nepobitno zdrava pamet in gospodarski preudarek, da pride kljub nasprotnim trditvam podzemeljska napeljava cenejša kot zračna.

Razen tega govore nevarnostne prilike ter nebroj prometnih ovir, katerim so izpostavljeni prostovodi za polaganje kablov.

Iz naših streh in cest pa bodo izginili drogovi, ki so takorekoč veljali kot merilo prometnega razvoja.

—rst:

Ureditev poravnalnega postopanja.

(Konec.)

Pripomniti je še, da odredbe tega paragrafa ne veljajo za ločitvene pravice, pridobljene za davke in druge javne datavne, in za ločitvene pravice, pridobljene za one obroke alimentacijskih terjatev, ki so dospeli v poslednjem letu pred uvedbo poravnalnega postopanja ali pa do dosepele po uvedbi, kolikor pripadajo osebam, ki jih je dolžnik po zakonu zavezan vzdrževati.

Končno je opomniti, da je drugo vprašanje, ki pa v poravnalnem redu ni rešeno, namreč vprašanje o izpodbijnosti pravnih dejanj glede imovine dolžnika izven konkurza. Dotični

hrvatski zakon o pobijanju pravnih dejanj insolventnega dolžnika od 24. marca 1897 ni uveden pri nas, zato veljajo v tem pogledu določbe izpodbijalnega reda po cesarski naredbi od 10. dec. 1914, III., drž. zak. 237 iz leta 1914.

Morda k zaključku ne bo odveč pojasnilo, zakaj je ustvarjeno za zastavne pravice, pridobljene eksekutivnim potom, ono izjemno določilo, da izgubijo svojo veljavnost, ako so pridobljene v kritičnem času, zakaj je pa puščena pogodbenim zastavnim pravicam, pridobljenim v istem času, polna veljava. »Pojasnilne pripombe« pravijo: Merodajna je bila izkušnja, da sodne zastavne pravice nimajo namena, da se realni kredit da, temveč da gre za kredit, dan brez kritja, kateri se pa more spremeniti z enostranskim upnikovim korakom v kritega. Upnik si pridobi na podstavi slučajne posebne svoje vednosti v dolžnikovem položaju ali vsled posebno ugodnih okolnosti, ki dopuščajo hitrejšo izvršljivost njegovega zahtevka, zelo često pa na podlagi zvičajnega sporazuma z dolžnikom posebno pravico za stroške in račun ostalih upnikov, za katero ne obstaja nikakšen gospodarski razlog in temelj. Ko upniki več ali manj sigurno slutijo, da postane dolžnik nesposoben za plačila, nastane med njimi tekma, tako da naj o končni udeležbi upnikov odloči to, kdo poprej pride in drugega prehititi, a to v času, ko je dolžnik po vsej priliki že bil nezmožen za plačila. Dolej je bilo mogoče iskati od pomoči samo v izpodbijnem pravu. Toda to se ni izkazalo zadostnim, in preko tega sploh noben razvoj izpodbijnega prava ne bo vedel, da se mora, naj je dokazno breme kakorkoli razdeljeno, zahtevati na strani izpodbijnega nasprotnika vednost ali vsaj domnevanje dolžnikove plačilne nezmožnosti. Toda tu ne gre za to, da se od strani dvomljivo opravilo radi njegovega nepoštenega značaja, temveč da se kar vnaprej preprečijo vsi poskusi, pridobiti si ob dvomljivi plačilni zmožnosti prednostno pravico, in sicer s tem preprečijo, da same po sebi, ne da bi bilo treba izpodbijalnega dejanja ali dokazovanja več ali manj težko dokazljivih dejanstev, sodne zastavne pravice iz najnovejše dobe odpadejo ter se vzdrži načelo o enakopravnosti in enakovrednosti vseh upnikov. — Temu razlogovanju se pa da očitati, da so baš izvensodni ločitveni upniki, da jih tako nazovemo, boljše na sumu, da li so dosegli svojo pravico brez prevarnega namena, druge upnike oškodovati. Na ta način se nudi dolžniku prilika, da upnik, ki pride do ločitvene pravice ravnim, odkritim sodnim potom, igrira s tem, da sam svojevoljno z drugimi upniki osnuje izvensodne zastavne pravice in še pravočasno stavi predlog za uvedbo poravnalnega postopanja. V takih primerih bo sodišču

težko dokazati prevaro ali izigravanje in vzkratiti potrditev poravnave, v čemer edino bi ležale neke male korekture te ustanove, ki je po dr. J. Politeo (Vanstečanja prinudna nagoda, Zagreb 1923) za hrvatske razmere tembolj pogrešeno, ker slične ustanove hrvatski konkurzni red nima, tako da se ločitveni upniki, ki svoje ločitvene pravice izgubijo v poravnalnem postopanju, temu postopanju upirajo ter delajo na to, da pride do konkurza, kjer svojih ločitvenih pravic ne izgubijo, pa je tako izigran namen zakonodajalca, da je z vsemi silami pospeševati poravnave. Tega neskladja s konkurznim redom pri nas ni, ker ima naš konkurzni red ista določila kakor poravnalni red in je torej nevarnost, ki preti poravnalnemu postopanju na Hrvatskem, pri nas odklonjena.

Trgovina.

Solun in naša zunanja trgovina. Ob priliki poseta naših gospodarskih krogov v Solunu bodo našo javnost brez dvoma zanimali statistični podatki, ki jih priložuje naša trgovska zbornica v Solunu. Po teh podatkih ne doseže sedanja naša trgovina s Solunom niti trgovine predvojnne Srbije v Solunu. V letu 1910. je prispelo iz Srbije v Solun 8179 vagonov blaga in 2657 vagonov živine, dočim v povojni dobi ne prispe povprečno na leto niti 6000 vagonov. Dalje nam ti podatki kažejo, da se je v predvojni dobi štiri petine iz Srbije došlega blaga reeksportiralo preko morja na druga tržišča, dočim ostane v povojni dobi okoli dve tretjini našega blaga v Solunu samem. V predvojni dobi (leta 1910) je namreč Solun porabil 2270 vagonov blaga iz Srbije, v povojni dobi pa porabi do 3000 vagonov. To dokazuje, da naša zunanja trgovina v Solunu ni izgubila ničesar na svoji važnosti, ampak da se je le tranzit preko Soluna za druga tržišča izdatno zmanjšal, kar je naravna posledica povojnih razmer. Dokler se znova ne organizira naš izvoz preko Soluna in dokler se naše cene ne spravijo v sklad s svetovno pariteto, pa ni upati, da bi se dvignil naš izvoz preko Soluna.

Likvidacija oddelkov ministrstva trgovine in industrije. Z naredbo z dne 22. aprila 1924, štev. 3661, je minister dr. Krizman odredil, da se rok za likvidacijo oddelkov podaljša do nadaljnje odredbe, da se oddelki v likvidaciji podredijo velikemu županu one oblasti, v katere področju poslujejo in da smejo oddelki začete stvari reševati še naprej do popolne likvidacije.

Izboljšanje madžarske trgovinske bilance. Trgovinska bilanca Madžarske se je v prvem kvartalu letošnjega leta precej poboljšala ter znaša pasivnost le 26 milijonov zlatih kron, napram 70 milijonom v isti dobi prošlega leta. Zasluga za to gre v prvi vrsti porastu eksporta pšenice, rži in drugih žit, moke in vina. Izvoz pšenice je 160krat, vina pa 20krat večji. Uvoz je padel pretežno pri

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Proti večeru je hitel Anton v stanovanje prijateljevo, z namenom, da mu poroča, kar je zvedel od žida. Toda Rothsattel ni bil sam, pri njem je bilo šest častnikov kolegov. Ližerno je ležal Evgen na divanu in okoli njega so sedeli gostje. Kmalu po vstopu Antona je došel tudi zdravnik. »Kako se počutite?« je vprašal bolnika in stopil bliže k njemu.

»Dobro,« odgovori Evgen; »vaših strupenih praškov ne potrebujem in zahvaljujem se vam za iste.«

»Nekoliko vročine,« nadaljuje zdravnik, »glavobol in tako naprej. Tudi soparno je v tej sobi, predlagal bi, gospod Rothsattel, da odprete okno.«

»Za vrata, gospod doktor, tega vendar ne storite,« zakliče mlad gospod, sedeč na udobnem stolu. »Znano vam je, da razen v službi ne prenesem prepiha.«

»Pustite okna zaprta,« zakliče Evgen; »pregnalni bomo toploto s toploto. Gospod doktor, kaj bomo pili?«

»Priporočam vam in tudi najbolj zdrava pijača za vas bi bila dobra bowla,« odvrne zdravnik.

»Prosim, gospod Anton, prinesite mi jabolka iz sosedne sobe,« reče Evgen.

Kmalu se vrne Anton s sadjem, deček pa prinese košaro steklenic z vinom. »Krasen eksemplar,« vzklikne zdravnik in občuduje prineseno sadje. »Dovolite, da vam napravim bowlo, katera se mora prilegati bolnikovemu stanju.«

Nato seže v svojo torbo in hoče poiskati nož, da bi razrezal sadje. To čakanje ni bilo povšeči nestrpnim gostom. Ko je zdravnik to opazil, reče: »Gospodje, mogoče ima kdo izmed vas nož pri sebi. Toda v vaših žepih ni prostora za nož, kajti zavzemata ga ogledalo in krtača. Kdo zna napraviti dobro bowlo, gospodje? Nihče, kaj ne,« pristavi zdravnik sam, »napraviti je ne znate, toda pil bi jo vsak.«

»Poizkusiti hočem, gospod doktor,« se oglasi Bolling, ki je sedel v kotu.

»Ah, gospod Bolling, vi ste tudi tukaj,« odvrne zdravnik in se vljudno prikloni.

Bolling mu vzame jabolko iz rok in reče posmehljivo: »Anton, pojdite in

pazite, da se gospod doktor ne približa pijači s svojim ostrim rezilom.«

Medtem, ko sta Anton in starejši poročnik napravljala okusno pijačo, je položil zdravnik na mizo igralne karte.

»Spravite takoj vaše karte,« zakliče Evgen, »vsaj danes ostanimo brez te nevarne igre skupaj!«

»Saj ne morete ostati brez njih,« reče posmehljivo zdravnik, »vi boste prvi, ki bo segel po kartah. Videli bomo pozneje, položim jih tu na mizo.«

»Ali ga slišite zapeljivca?« vzklikne eden izmed častnikov.

»Kdor prvi prime za karte, plača kazen,« pristavi drugi.

»Tu je pijača,« reče Bolling in postavi bowlo na mizo. Takoj nato natoči kozarec in jo ponudi zdravniku.

Zdravnik pokusi, toda izjavi: »Pijača še ni dobra, pitna bo šele jutri zvečer.«

Med gospodi se je vnel prepir glede pijače, vsak je trdil svojo. Evgen pa je vzel čisto mehnično igralne karte in jih razdelil v dva skupka pred seboj. Zdravnik, ki ga je takoj opazil, zakliče: »Stojte, gospod Evgen plača kazen!« Vsi se zasmejejo in silijo k mizi.

»Gospod doktor, banka!« zakličejo častniki in mu vržejo karte. Igra se je pričela. Igralo se ni ravno za visoko vsoto in med igranjem se je čulo dosti smeha. Tudi Anton je vzel karto in stavlil brez pažnje in pomisleka. Z vso silo je danes prisostvoval zabavi in večkrat je pomilovalno pogledal Rothsatteln, ki je nič slabega stuteč pazljivo sledil igranju. Anton je priigral nekaj tolarjev in opazil, da ima njegov prijatelj veliko smolo pri igri. Zlatnik za zlatnikom je romal v skupno blagajno igralcev. Ker je bil Anton sam prizadet pri tej smoli, je molčal, toda sam zdravnik je opozoril Rothsatteln, rekoč: »Vročino imate in pametno je, če prenehate z igranjem. Nisem še videl bolnika, ki bi ne izgubljal pri igri.«

»To vam nič mar,« odvrne jezno Evgen in vnovič stavi večjo vsoto.

»Smolo imaš, Evgen,« zakliče dobrušni Bolling, »si že zopet preveč razvnet.«

Po končanem obračunu vzame zdravnik igralne karte ter jih počasi spravi v žep. »Vsota v banki je močno narasla,« reče doktor, »toda vseeno prenehaj z igranjem, dovolj je tega.«

(Dalej prih.)

tekstilijah, premožu in lesnih izdelkih ter se je celotno znižal za 16%. Ves izvoz v tem kvartalu je znašal 107 milijonov, uvoz pa 133 milijonov zlatih kron. Prvi je porastel napram isti dobi prošlega leta za 39 milijonov, drugi pa nazadnjeval za 4,5 milijonov zlatih kron.

Avstrijska trgovska bilanca. — V mesecih januar in februar t. l. je Avstrija izvozila 16,29 milijonov q v vrednosti 331,8 milijonov zlatih kron, izvozila pa 2,96 milj. q v vrednosti 142,26 milijonov zlatih kron. Avstrijska trgovska bilanca je torej v teh mesecih pasivna za 189,54 milj. zlatih kron.

80 do 90 vagonov šotne stelje, prešane v balah, potrebuje letno neka tvrdka na Tirolskem. Oertov želi v lirah in sicer franko jugoslovansko-avstrijska meja, odnosno še rajši franko avstrijsko-italijanska meja. Njen natančnejši naslov je interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Industrija.

Kritično stanje naše industrije vžigalic. Naša industrija vžigalic je prišla v jako težaven položaj. Vzrok temu so visoke monopolske takse na vžigalice, močno tihotapljenje tujega blaga in razširjenje vžigalnikov na bencin. Vse tvornice so skoro ustavile delo, razen treh, ki pa se v obratu tudi že omejujejo. Vodstva tvornic so zaprosila merodajne činitele pri vladi za znižanje monopolskih taks.

Povišanje produkcije sladkorja v Italiji. Po statističnih podatkih znaša površina, posejana s sladkorno peso, letos 125.000 ha. V preteklem letu je znašala za 30% manj. V slučaju normalne produkcije bi ta dosegla na tej površini 3,7 do 4 milijone meterskih stotov sladkorja, medtem, ko znaša potreba samo okrog 3,1 milijona meterskih stotov. Za izvoz bi bilo odvisnih skoro 1 milijon meterskih stotov sladkorja.

Svetovna produkcija sladkorja v letu 1923/24 je znašala 19,885.000 ton napram 18,742.000 tonam v l. 1922/23.

Carina.

Splošna določila pri carinjenju blaga, ki podleži plačanju carine ad valorem. — Glede carinjenja blaga ad valorem pri uvozu je določeno, da deklarant predloži z deklaracijo vred poleg predpisanih dokumentov na posebni poli tudi specifikacijo vrednosti blaga, in sicer 1. vrednost blaga samega, 2. vrednost embalaže in stroške embalaranja, 3. stroške vozarine, nadalje osiguranja za časa transporta, kakor tudi vobče vse stroške, ki obremenjujejo blago do carinarnice, ki ima izvršiti uvozno carinsko ekspedicijo. Tako prijavljena vrednost služi skupno kot podlaga za ugotovitev zneska uvozne carine samo v slučaju, ako ni pomisleka o stvarni navedbi zneska. V nasprotnem slučaju se sestavi komisija na poziv pristojne omejene carinarnice, kjer se ima izvršiti ocenjenje, katera potem ugotovi po strokovnjakih stvarno vrednost blaga. Odlomba komisije pa je izvršljiva le v slučaju, ako je po njej ugotovljena vrednost blaga v sporu za 15% večja od deklarirane vrednosti. V navedenem slučaju pa ima deklarant pravico do pritožbe, ki jo je vlagati v roku 10 dni po pristojni carinarnici na Generalno direkcijo carin, kalere odločitev je potem končoveljavno izvršljiva. Vse stroške strokovne komisije nosi deklarant, ako je vrednost blaga, ki je bila ugotovljena po navedeni komisiji, najmanj za 5% večja od deklarirane vrednosti. Za carinjenje blaga od valorem so pooblašene samo carinarnice v Beogradu, Caribrodu, Nišu, Bitolju, Skoplju, Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Sisku, Brodu, Osijeku, Novem Sadu, Subotici, Sarajevu, Bakru, Šibeniku, Splitu, Dubrovniku in Kotoru.

Postopek pri poškodbi blaga na carinarnici. Po členu 24. carinskega zakona osebe, katerim se je blago pokvarilo na carinarnici, s posebnim rešenjem odlašujejo na sodno pot, da sodnim potom urveljavijo svoje pravice, odnosno zahtevajo odškodnino. V rešenju se mora izrecno navesti, da ima oškodovana oseba pravico zahtevati odškodnino edino od carinarnice, ne pa od odgovornih uradnikov. Po členu 24. carinskega zakona je za poškodbo blaga v carinskih prostorih odgovorna carinarnica. Za obravnavanje takih odškodninskih zahtevkov so po členu 146. ustave pristojna sodišča, ne pa carinska oblastva. Ker se posamez-

niki z odškodninskimi zahtevki pogosto obračajo na carinarnice, se interesenti opozarjajo na besedilo zakona.

Novi madžarski carinski tarif. Novi projekt madžarskega carinskega tarifa, ki je bil pred kratkim izdelan, se od sedanjega zelo razlikuje, tako glede porazdelitve v razrede, kakor glede posameznih postavk. Predvsem ga karakterizuje tendenca zaščite madžarske industrije. Carinske postavke za glavne surovine in za mnoge polfabrikate so se znižale, odnosno carina popolnoma odpravila, za boljše polfabrikate in finalne produkte pa se je uvozna carina precej zvišala. Glavno zaščito uživa tekstilna industrija, v veliki meri je zaščiten usnjarska industrija. Železna industrija obdrži približno dosedanje tarife. Zelo povišane so postavke za kemične fabrikate. Carinske postavke za agrarne proizvode in pridelke so ostale približno iste, kakor so bile doslej. V celem presega novi tarif višino dosedanjega povprečno za trikrat in bo tvoril podlago za trgovska pogajanja.

Carinski prejemki v drugi dekadi meseca aprila 1924. V drugi desetini meseca aprila 1923 so naše carinarnice pobrale 52,903.811 Din carine v srebru. Največ so v tej dobi pobrale carinarnice v Beogradu 9,699.583 Din, v Zagrebu 8,601.196 Din in v Novem Sadu 8,834.674 dinarjev. V Sloveniji so največ pobrale nastopne carinarnice: v Ljubljani 3 milijone 170.317 Din, v Gornji Radgoni 195.197 Din, na Jesenicah 768.461 Din, v Mariboru 2,591.593 Din, na Rakeku 790.052 Din in v Celju 535.000 Din.

Davki in takse.

Povračilo davka na poslovni promet pri izvozu iz Avstrije. Avstrijsko finančno ministrstvo je izdalo dne 30. aprila 1924 naredbo, ki urejuje povračilo davka na poslovni promet od predmetov, ki se izvažajo iz Avstrije. Hkratu je ministrstvo priobčilo novo listo postavk za davek na poslovni promet pri uvozu in posebno listo predmetov, ki so pri uvozu oproščeni davka na poslovni promet. Interesentom so te liste na vpogled pri tukajšnji Trgovski in obrtniški zbornici.

Promet.

Promet šibeniške luke v l. 1923. — V Šibeniško luko je leta 1923. prispelo 1483 parobrodov z 428.522 tonami in 57 jadernic z 26.145 tonami. Pod našo zastavo je prispelo 1218 parobrodov z 252.074 tonami in 209 jadernic z 6054 tonami. Ostali parobrodi in jadernice so dospele pod tujimi zastavami.

Poštna konvencija. Splošna mednarodna poštna konvencija, ki je bila sklenjena koncem leta 1920 v Madridu med našo državo in med poštним savezom ostalih držav, je bila te dni ratificirana in stopi s tem v veljavo.

Prepoved reekspedicije v Postojni. — Reekspedicije na postaji Postojna niso dovoljene. Pošiljke, katere se želi reekspedirati, se morajo označiti z »Postumia transitio«. Pošiljke s to označbo se uradno odpošljejo v Prestranek, kjer so carinski in veterinarski uradi. Pošiljke, naslovljene edino na »Postumia« brez označbe »transito«, se iztovorijo v Postojni (loco).

Rusko-nemška konferenca za železnice. V kratkem se bo vršila v Moskvi rusko-nemška konferenca, na kateri bodo prišla na dnevni red razna vprašanja glede železnic.

Povišanje železniških tarif na Madžarskem. Dne 1. junija t. l. stopi na madžarskih državnih železnicah zlati tarif v veljavo, ki je zgrajen na podlagi mirovni pristobin. Povišanje bo znašalo 35 do 40 odstotkov dosedanjih tarifov.

Potniški promet med Evropo in Ameriko. — V letu 1923. je odpotovalo iz evropskih pristanišč v Ameriko 644.000 (leta 1922. 464.000) oseb, iz Amerike v Evropo pa 260.000 (leta 1922.: 340.000) oseb.

Denarstvo.

Obtok bankoveev v nasledstvenih državah. — Po stanju dne 22. aprila t. l. je imela Avstrija za 6669 milijard aK, Češkoslovaška za 7655 milj. čeških kron, Ogrska za 1,821.102 milj. oK in naša država za 5550 milj. dinarjev bankoveev v obtoku.

TA ZNAK

jamči za kakovost in radi tega hitro razprodajo v Vaši trgovini! Ne zamudite izpopolniti Vaše zaloge »ZLATOROG« mila točno in pravočasno!

Razno.

Za posetnike velesejma v Padovi. — Generalna direkcija državnih železnic SHS je dovolila za posetnike VI. vzorčnega velesejma v Padovi, ki se bo vršil od 5. do 19. junija t. l. sledeče olajšave: 1. Za posetnike velesejma je dovoljen 50 oastotni popust pri cenah za vozne listke, brez prekinitve, tako pri vožnji tja, kakor tudi obratno, proti predpisani legitimaciji, t. j. pri odhodu je kupiti celo karto, ki velja potem tudi za povratek, ako ima imetnik potrdilo na legitimaciji. 2. Za razstavne predmete je dovoljen 50% popust na normalni tarifi pod goji, ki jih predvideva tarifa. Te olajšave veljajo za posetnike velesejma od 1. do 30. junija, a za blago in razstavjalce od 6. maja do 10. julija in sicer tako za potniške in mešane, kakor tudi za vse brzovlake razen za Simplon Orient Ekspres. Italijanske državne železnice so dovolile, da se izdajajo o priliki velesejma v Padovi na tranzitnih postajah na mednarodnih mejah in agencijah v inozemstvu vozne karte za Padovo in nazaj z veljavnostjo 30 dni s 50% popustom normalne tarife.

Zahteva po generalnem konzulatu na Reki. Ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu so uposlali gospodarski krogi našega Primorja prošnjo, da se v srho zaščite naših gospodarskih interesov osnuje na Reki jugoslovanski generalni konzulat.

Angleški interes na luko Baroš. Na Reki so se te dni mudili odlični zastopniki angleških gospodarskih krogov, da si ogledajo luko Baroš in svobodno luko ter na licu mesta proučijo, kako bi se

dalo organizirati angleški in severoameriški promet z Reko in Barošem.

Zadružništvo v Sloveniji. Po statističnih podatkih iz l. 1922. so bile v glavnem zadružnem savezu včlanjene: Zadružna zveza v Ljubljani z 505 zadrugami in 105.200 zadržniki ter s prometom 477.692.759 Din, Zveza slovenskih zadržnikov v Ljubljani z 83 zadrugami in 17 tisoč 382 zadržniki ter s prometom 31 milijonov 511.190 Din in Zadružna zveza v Celju z 163 zadrugami in 31.572 zadržniki ter s prometom 150.177.117 Din.

Amerika za znižanje vojnih dolgov. Newyorški dopisnik lista »Daily Mail« javlja, da je »National City Banque« začela akcijo v ameriških finančnih krogih za znižanje vojnih dolgov, ki jih zavezniki dolgujejo Ameriki. V okrožnici, ki jo je ta banka naslovlila na svoje delničarje in na vse priznane ameriške finančnike, se povdarja potreba, da se od komisije izvedencev predloženi reparaacijski načrt sprejme, pa se z ozirom na to pripominja, da bodo evropske vele-vlasti gotovo zahtevale od Amerike, da se morajo pri urejevanju reparaacijskega vprašanja vzeti v obzir njihovi vojni dolgov napram Ameriki. Evropa bo tedaj zahtevala od Amerike znižanje svojih vojnih dolgov. Ameriški finančniki, da se morajo pravočasno pobrigati, da bodo dali Evropi spravljiv odgovor.

Poincare o stališču napram Nemčiji. Ministrski predsednik Poincare je imel dne 6. maja na banketu pariške trgovske zbornice daljši govor o poruhrskem vprašanju. Izjavil je ponovno decidirano, da Francija ne bo izpraznila Poruhrja, dokler Nemčija ne bo poravnala svojih obveznosti. V ostalem je zatreje-

val, da je francoska vlada sprejela v polnem obsegu predloge strokovnjakov, kakor si jih je osvojila tudi reparaacijska komisija. Naglašal je, da bo Francija upostavila gospodarsko enoto nemške države, čim bo ta pričela z izvedbo načrta strokovnjakov. Poincare je ponovil dvome nad dobro voljo Nemčije in izjavil, da niti skušnje zadnjih tednov, niti izid volitev v državni zbor ne morejo dati Franciji novega zaupanja.

Pisma za Rusijo. Sovjetska vlada je obvestila naše ministrstvo pošte in brzojava, da je dosednji naziv ruske države zamenjala z naslovom »L' Union des Republiques Sovietistes Socialistes« ali skrajšano U. R. S. S. Pisma za Rusijo se morajo vsled tega v prihodnje nasloviti na U. R. S. S.

VIII. vzorčni velesejm v Baselu (Švica) se vrši od 17. do 27. maja, na kar se vsi interesenti opozarjajo. Za naše gospodarske kroge ima biti ta sejm velevažen v svrhu seznanitve s švicarskimi gospodarskimi zadevami.

Stanovanjski zakon na Bolgarskem. — Bolgarska vlada se bavi s temeljito reformo stanovanjskega zakona in je tozadevni zakonski načrt že predložila sobranju. Po tem načrtu se ukine varstvo premožnejših najemnikov. Ostalim najemnikom se zvišajo na dvanajstkratno sedanjo izmero. Javnim nameščencem se plačuje polovico najemnine iz posebnega sklada, v katerega prispevajo hišni posestniki 15% celotne najemnine.

Indeks za preživljanje v Nemčiji. — Državni indeks za preživljanje je znašal dne 19. aprila t. l. 1.12 biljonkratni mnogokratnik predvojnih cen. Do dne 23. aprila t. l. se je nadalje dvignil za 0,9 na 1.13.

Uvoz stavbenega gradiva na Japonsko. — Na uvoz stavbenega gradiva na Japonskem se izza dne 1. aprila t. l. znova pobira uvozna carina.

Stroški za preživljanje v Avstriji po stanju začetkom meseca maja 1924. — Za preživljanje, ki je stalo v prvi polovici leta 1914. le 82,33 K, in sicer za prehrano 23,26, za obleko 10,03, za stanovanje, kurjavo in razsvetljava itd. 41,24 in za druge potrebščine 7,80 K, se je rabilo začetkom maja 1,275.225 aK, in sicer za prehrano 419.200, za obleko 137.625, za stanovanje 569.400 in za druge potrebščine 149.000 aK.

Tržna poročila.

Zitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 315 — 320 Din, ječmen 330 — 340 Din, oves 250 — 255 Din, koruza 227,50 do 247,50 Din, pšenična moka št. 0 500 do 510 Din, št. 2 450 Din št. 5 380—390 Din, št. 6 320—330 Din, št. 7 280—290 Din, otrobi 210—215 Din.

Dunajski živinski sejem (5. t. m.). Dogon 3784 glav, od tega iz Jugoslavije 305. Promet je bil miren. Srednje in slabše kakovosti so se pocenile napram prejšnjemu pondeljku za 1000 aK, biki celo za 1000 do 1500 aK pri kilogramu. Cene za kg žive teže v tisočih aK: voli 11,5 do 17, krave 11 do 15, biki 12 do 14,5, bivoli 11,5 do 13, slaba živina 8 do 11.

Cene za kože na zagrebškem trgu (5. maja). Bosanske in dalmatinske 13—15, domače lahke in srednje 17 do 18, težke 19, telečje 30—33 dinarjev za kg, 35 do 38 Din brez soli, 45—48 Din za kg brez glave in nog, razsoljene.

Cene za usnje na zagrebškem trgu (5. maja). Vachekruponi, težki, Ia 95 do 96, II. 90 do 92, lahki I. 88 do 90, II. 84 do 86, veche polovice težke 66 do 78, lahke 60 do 62, blank črn 73 do 75, kravina rumena 105, črna 100 do 102, telečji boks I. 30 do 32, II. 27 do 28, III. 25 do 26, IV. 23 do 24, podplati 60 do 65, vrat 45 do 48 dinarjev.

Cene tekstilijam. Po mišljenju strokovnjakov se pričakuje, da bodo cene tekstilnim proizvodom v Čehoslovaški poskočile. Vzrok temu je, da se je volna koncem januarja podražila skoro za 30 do 40%. Istotako so poskočile cene za lan. Z bombažem se vrši ista špekulacija, kakor s sladkorjem.

Iz naših organizacij.

GREMIJ TRGOVCEV LJUBLJANA.

(Dalje.)

Trgovska pogodba z Italijo.

Ko so se začela trgovska pogajanja z Italijo, je gremij poslal zbornici vlogo, v kateri prosi, da se zbornica zavzame na kompetentnih mestih, da se prideliijo tem pogajanjem tudi strokovnjaki iz Slovenije. Kakor vam je znano, se je na delu za carinsko tarifo udeležil tajnik zbornice gosp. Mohorič. Na poziv Zveze gremijev se je predložil obširen dopis z zahtevami in željami za trgovska pogajanja z Italijo, katere predloge je Zveza po tajniku g. Mohoriču predložila delegaciji v Beogradu. V interesu razvoja izvozne in uvozne trgovine se je zahlevalo nemudno otvoritev telefonskega prometa med Slovenijo in Italijo, posebno med Ljubljano in Trstom, in protestiralo najodločnejše proti temu, da ministrstvo že nad leto dni zavlačuje otvoritev telefonskega prometa s Trstom, radi česar trpi naša trgovina ogromne škode. Najodločnejše smo protestirali proti temu, da je ministrstvo brez vsakega zaslišanja gospodarskih krogov oddalo Italijanom dva direktna telefonska voda za promet med Trstom in Gradcem ter Prago preko Ljubljane, medtem ko naša trgovina, ki participira z nad 30% na celokupnem tržaškem prometu, nima s Trstom telefonskih poslovnih zvez.

Zakon o taksah in pristojbinah.

Trgovska spričevala.

Gremij se je obrnil s posebno vlogo na Trgovsko in obrtniško zbornico za pojasnilo glede postavke 3 in 4 zakona o taksah in pristojbinah, kateri določuje, da se morajo vsa spričevala in potrdila, ki jih izdajajo privatne osebe o njih lastnosti, kolekovati s takso 20 Din. Tarifna postavka 71 zakona o taksah in pristojbinah pa določa za potrdilo ali izdajo trgovskega spričevala takso od 60 Din. Trgovska zbornica je odgovorila, da se je finančna uprava v Ljubljani postavila na stališče, da morajo biti vsa trgovska spričevala, ki se izdajajo trgovskemu osoblju in niso zavezana drugi posebni taksi ali pa izrečno takse oproščene, torej učna spričevala kakor tudi spričevalo o sposobnosti, vedenju in službovanju trgovskih nameščencev zavezana taksi 60 Din. Ker je ta interpretacija vsekakor prefiskalna, se je zbornica obrnila na trgovsko zbornico v Beograd, da avtentično ugotovi prakso v Srbiji, odnosno ali so pod tarifno postavko 71 v resnici mišljena vsa trgovska spričevala brez razlike. Odgovora na to še ni. Do definitivne določitve se kolekujejo vsa spričevala po postavki 3 in 4 s takso 20 Din. Dalje se je gremij obrnil na zbornico s prošnjo, da uvede akcijo v korist ljubljanske vinske trgovine na debelo, ker vsebuje pravilnik za pobiranje trošarine na vino v Sloveniji in Prekmurju v čl. 14 a posebna kontrolna določila za trošarinjenje vina v Ljubljani, po katerih se v Ljubljani izvzeto od splošnih določil čl. 5 pobira trošarina pri uvozu preko linije. Ker je mestni magistrat na predzadnji seji sklenil povišati trošarino na rum, špirit, žganje, dalje na vino v steklenicah in trošarino na pivo, je gremij proti temu pri zbornici odločno protestiral in naprosil zbornico, da stori primerne korake pri gosp. delegatu ministrstva financ.

Carinske konference in drugo.

Kakor je znano, se vršijo na poziv glavne carinarnice vsakih petnajst dni ali po potrebi carinske konference. Omeniti je, da se teh konferenc, ki so tako važne, udeležujejo trgovski krogi v prav neznatnem številu. Ker prihajajo še vedno pritožbe o poslovanju carinarnice, je potrebno, da se teh konfrence po možnosti udeležujejo vsi oni, ki imajo kakle pritožbe. Zadnje čase se namreč opaža, da ni pravega zanimanja za te konference. V interesu vseh je, da se te konference vzdrže, zbog tega naj jih trgovstvo poseča v čim večjem številu. — Carinsko skladišče. Tudi to vprašanje je stopilo zadnji čas v ospredje in je da-

nes eno najvažnejših. Sklep ljubljanskih trgovcev je bil, da se nikakor in pod nobenim pogojem ne udeležijo akcije carinskega skladišča s kako finančno akcijo, ampak da je to zadeva državne uprave, katera ima vsa zakonita sredstva v rokah. Znano je, da vztraja carinski inspektor g. Dimitrijevič na tem, da se carinsko skladišče premesti v skladišče Balkan in da grozi z ukinitvijo carinarnice I. reda v Ljubljani. Gremij trgovcev kot legitimni zastopnik ljubljanskega trgovstva se je tem nakanam generalnega direktorja najodločnejše uprl iz prometno-tehničnih ozirov ter poslal resolucijo gosp. generalnemu direktorju v Beograd z opozorilom, da ne prevzame nobene odgovornosti, ako se carinarnica premesti v skladišče Balkan. G. načelnik Stupica in g. tajnik zbornice Mohorič sta v tem vprašanju mnogo storila z intervencijami, slednji tudi osebno v Beogradu. Tudi se je gremij obrnil 8. t. m. na g. dr. Žerjava, ki je obljubil, da se v Beogradu zavzame za težnje ljubljanskega trgovstva. Medtem ko je dr. Žerjav odpotoval v Beograd, je glavna carinarnica že dobila nalogo, da se premesti v skladišče Balkan. — V zadevi monopolizacije carinskega posredništva je gremij zavzel stališče, da se monopolizacija na prošnjo vseh interesiranih pridobitnih krogov od strani uprave državne železnice odpravi, da se poljubno izbere svojega carinskega posrednika. Ta sklep je gremij poslal Zvezi gremijev in Trgovski in obrtniški zbornici. Gremij je sklical zainteresirane trgovce na sejo glede zahtev ljubljanskih spediterjev, da se jim dovolijo one pristojbine za njihovo poslovanje, kot jih imajo v Zagrebu. Izdelala se je tarifa po vzorcu v Zagrebu, vendar z nekaterimi izpremembami in ima o tej tarifi končno odločiti zbornica sama.

Krošnjarstvo.

To vprašanje je postalo v preteklem letu zelo pereče in energični akciji Zveze gremijev, gremija ter Trgovskega lista se je posrečilo, da se je začela za to vprašanje zanimati v prvi vrsti politična oblast sama. Priznati moramo, da politična oblastva niso našla za to v začetku pravega razumevanja in tudi vsled nejasnosti odredb niso bila v stanu ukreniti primerne korake, da se ta golazen tujerodcev zatre. Šele v zadnjem času imamo zaznamovati precejšnje uspehe, posebno v okolici. Dalo bi se o tem vprašanju razpravljati precej časa, omenim pa, da so sedaj politična oblastva dala občinam in orožniškim poveljstvom stroga navodila, da se vsem nedomačnim enostavno prepove krošnjarjenje v kakem okraju. Izjemo imajo le tako-

zvani krošnjarji s suho robo, to so Ribničanje, in nekatere prav ubožne občine v okraju Kočevje, kjer se ljudstvo preživlja izključno s svojimi izdelki. Najodločnejše podatke o tem se je čitalo v Trgovskem listu, kateremu gre toplja zahvala za to, da je temu vprašanju posvetil največjo pozornost ter je gremiju vedno uspešno pomagal. (Dalje prih.)

Dobava, prodaja.

Prodaja ročnih karbidnih svetiljk. — Direkcija državnih železnic Ljubljana ima na prodaj 1099 ročnih karbidnih svetiljk, ki so še nerabljene in v dobrem stanju. Vzorec se nahaja na ogled med uradnimi urami pri ekonomskem oddelku v posloplju bivšega inšpektorata d. ž. nasproti velesojma in v mariborskem skladišču drž. žel. Maribor. Ponudbo je predložiti najkasneje do 25. maja 1925 ekonomskemu oddelku v zaprti kuverti z označbo: »Ponudba k št. 893-III/24.«

Vabilo

II. redni občni zbor

trgovsko-industr. delniške družbe „Merkur“ v Ljubljani

ki se vrši

v ponedeljek, dne 26. maja 1924 ob 15. uri v poslovnih prostorih tiskarne »Merkur« v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 13.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta in predložitev računskega zaključka za leto 1923.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev bilance za leto 1923 in sklepanje o uporabi čistega dobička ter podelitvi absolutorija.
4. Nadomestna volitev treh članov upravnega sveta.
5. Volitev treh članov nadzorstva.
6. Sklepanje o povišku delniške glavnice.
7. Slučajnosti.

Glavovalno pravico na občnem zboru imajo v smislu § 28. družbinih pravil oni delničarji, ki založe najkasneje 8 dni pred občnim zborom, t. j. do vstetega 18. maja 1924 svoje delnice pri blagajni družbe v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica, kjer dobe legitimacije, ki se glase na njihovo ime, v katerih je navedeno število založenih delnic in nanje odpadajočih glasov. Vsakih 5 delnic daje pravico za en glas.

Če bi občni zbor ne bil sklepčen, se ima vršiti najkasneje tekom enega meseca nov občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih delničarjev in visokost zastopane glavnice.

V Ljubljani, dne 3. maja 1924.

UPRAVNI SVET.

Za jugoslovanske patente št. 382 od 15. aprila 1911 na:

»Peč za zagrijanje nagibljivih zdjela upotrebljenih za vžene staklac;

št. 288. od 1. junija 1912 na:

»Naprava za vžene staklac;

št. 564 od 15. marea 1911 na:

»Peč za zagrijanje nagibljivih tugalja za vžene staklac;

št. 381 od 15. aprila 1913 na:

»Peč za zagrijanje tugalja upotrebljenih za vžene staklac

in št. 502 od 15. aprila 1913 na:

Peč za ugrivanje zdjelic upotrebljenih za vžene staklac, se iščejo kupci ali pridobitelji licene.

Ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, pat. inženjer, Ljubljana, Rutarjeva ul. 9.

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

Špicerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko
in dežeine pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna prazarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Dalmatinski
la Portland cement
svetovne znamke

„SALONA“ (Tour)

nudi po najnižji dnevni
ceni promptno tvornica
„Split“ del. dr. za cement
Portland iz skladišča v
Ljubljani, Aleksandrova
testa št. 12.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER - RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.

Naprava stelovodov. — Kopeliške in klosetne naprave.

Izdolovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Vsakovrstno

moško perilo

po nižjih cenah priporoča

tovarna perila „TRIGLAV“

G. Vojska in drug

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8

nasproti hotela Štrukelj

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd

KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojav: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458